

O jednom vÂ½letÄ›, aneb jak jsem si to uÂ¾il

PÂ™Ä-spÄ›vek pÂ™idal Radek Kastner

[08.01.2009]

AktualizovÄ›no [11.01.2009]

Radek Panenka

KdyÅ¾

byla vyhlÄ¡jena tato soutÄ›Å¾ (soutÄ›Å¾ o Ä•lenstvÄ- vÂ CCPS na rok 2009 a knihu Stewarta McPhersona, pozn. editor), chvÄ-li jsem vÄ¡hal, ale pak jsem si Ä™ekl: „Je finanÄ•nÄ- krize, zkusÄ-m to a pokud vyhrají, uÄ¡etÄ™m to na Ä•lenstvÄ- a koupÄ-m si Srboru Tequila.â€œ Å TÄ©ma Ä•lÄ¡nku mÄ› napadlo hned: MÅ¡ j Å™Ä-jnovÄ½ vÂ½let do JizerskÅ½ch hor za jednou tak trochu podivnou rosnatkou.

Tak

nevÄ-m, zdali by se mÄ¡ dva a pÅ™í letÄ¡ dcera tÄ-mto prodÄ-rala.

Tak
kvÃli tomuhle jsem tak blbnul.

JiÅ¾ koncem lÃta jsem vÃ>dÄ, Å¾e tam musÃ-m jeÅjtÄ jednou a to stÅj co stÅj. SÂ klukama jsme tam byli vÂ lÃtÄ. Tu kytku jsme naÅili, pak pÅtmÄjly silnÄ pochybnostiâ! Ale tuhle Ä•Äjst vÅichni znÄjte (viz fÅrum MasoÅ%ravÄ rostliny a pÅtmÄ-sluÅjnÄ vlÄjno, pozn. editor)â! ChtÄl jsem tam jÄ-t vÂ dobÄ, kdy uÅ¾ jsou kytky zatÄhlÄ, abych vyfotil hibernakula. Ale jdÄte si na vÃ½let, kdyÅ¾ vÂjm manÅ%elka koncem pracovnÄ-ho tÅ½dne lehce naznaÅ-Ä: „Ty jsi celÅ½ tÅ½den vÂ kÅ-dku nÄkde vÂ prÄjci, zatÄ-m co jÄj se starÄjm o dvÄ malÄ dÄti, tak alespoÅ o vÃ-kendu se jim mÅ-Å%eÅj vÄnovat, abych si takÄ odpoÅinula.âœ A tak jsem uvaÅ%oval: „Å½e bych vzal alespoÅ dceru sÅ sebou? Je starÅjÄ- â! Ale pÅtmeci jen, ve dvou a pÅl letech se prodÄ-rat kosodÅtmevinou? No nevÄ-mâ! Ale hlavnÄ! Tohle nenÄ- Å¾ÄjdnaÅj akce pro sleÅ•inky!!âœ A pak to pÅtmÄjlo! 28. ÄtmÄ-jen ÄºterÅ½! To pÅtmeci nenÄ- vÃ-kend, a kdyÅ¾ budu pryÅ, bude to, jako kdybych byl vÂ prÄjci. VÂ prÄjci jsem si peÅ•livÄ zÂ internetu stÅjhnuÅ podrobnÄ satelitnÄ- snÄ-mky a naplÄjnoval cestu, ale poÅtmÄjd nebylo zcela jistÄ, zda skuteÄnÄ kam pÅjdu. AÅ¾ teprve vÂ pondÄlÄ- veÄ•er jsem na sto procent vÃdÄ, Å¾e zÃ-tra vyrÄjÅ¾Ä-m. A do hÄje! VÅjechny ty satelitnÄ- snÄ-mky mÄjm sice staÅ¾enÄ ale vÂ prÄjci vÂ poÅ•Ä-taÅ•i. No nic, snad to mÄjm vÂ hlavÄ.

Docela
mlhaâ!

Co poÅ•asÃ-? MÄj prÄjet a teploty tak maximÄjlnÄ 5 stupÅ^Å- nad nulou. MÄ rozhodnutÄ- ale bylo vyrazit za kaÅ¾dou cenu. Jak vÂ tom deÅjti budu fotit? Tak to mÄjm vymyÅlenÄ. FoÅ¥Äjk dÄjm do podvodnÄ-ho pouzdra a postavÄ-m na stativ. PÅvodnÄ jsem to pouzdro kupoval, abych mohl fotit na Jadranu chobotnice, ale kdyÅ¾ nenÄ- Jadran, tak alespoÅ Jizerky. Co boty? MajÄ- dÄ-ry vÂ podrÄjÅ%ce.

Holt budu mÄ-t mokrÃ© ponoÅ¾ky, sÂ tÃ-m musÃ-m poÄ•Ä-tat. Budu se brodit vysokou trÃjvou. No tak budu promoÅ•enÃ½ po pÃjs, to se nedÃj nic dÄ›lat. Vezmu si sÂ sebou termosku sÂ teplÃ½m Ä•ajem. UÅ¾ mi nenÃ- dvacet, abych machoval jenom sÂ lahvÃ- studenÃ© vody. Budu rÃjd, kdyÅ¾ se tam alespoÅž trochu zahÅ™eji. No a trochu toho jÃ-dla.

SeverskÃ½
prales.

JeÅ¡tÄ›
jednou severskÃ½ prales.

Je rÃjno a jÃi vyrÃjÅ¾Ã-m autem na SmÄ›davu. PoÄ•asÃ- je opravdu pod psa. Mlha, zapnutÃ© stÄ›raÅ•e zkrÃjka parÃjda. KoneÄ•nÄ› poÅ™ÃjdnÃj drsoÅžskÃj akce. Jen doufÃj, Å¾e tam nebude! A do hÃije je tam. Na SmÄ›davÄ› na parkoviÅ¾ti tam sedÃ-vÂ pÅ™Ã-stÅ™eÅjkou a vybÃ-rÃj parkovnÃ©. Kdo by jÃ-tam vÂ takovÃ©m poÄ•asÃ- Ä•ekal. Na ceduli mÄj parkovnÃ© 100 KÄ• ale to je pro cizince, Ä•eÅji platÃ- jen ÅjedesÃjt. PrÃ½ tam dnes nemÃj moc kÅ¾eftÃ-, takÅ¾e za chvÃ-li pro ni pÅ™ijede manÅ¾el. A to nemohl pÅ™ijet o hodinu dÅ™Ã-v? PlatÃ-m a vyrÃjÅ¾Ã-m. Hned za SmÄ›davou je kÅ™iÅ¾ovatka. Tady jsme minule Åjli ÅjpatnÄ›, musÃ-m se vydat sprÃjvnÄ›. Jdu dÃjl po asfaltce a snaÅ¾Ã-m se sledovat okolÃ-. NÄjhle se zastavÃ-m a zaposlouchÃj se. Tak tohle vÂ Liberci nemÃjme! TakovÃ© ticho! Jen ÅjumÄ•nÄ- stromÃ-. Å½jdhnÃ© zvuky z lidskÃ© Ä•innosti. Nikde nikdo. Jen mlha a mrholenÃ-, kterÃ© za chvÃ-li pÅ™ejde vÂ lehÃ•Ä- deÅ¡tÃ-k. Na dalÅjÃ-kÅ™iÅ¾ovatce pÅ™emÃ½ÅjÃ-m, kudy se vydat. Rozhoduj se pro jednu zÂ cest a jdu dÃjl. Stalo se vÄjm nÄ>kdy na vÄ½letÄ›, Å¾e jste se na kÅ™iÅ¾ovatce rozhodovali kterÃj te ta sprÃjvnÄj cesta, potÃ© jste se po jednÃ© vydali ale po kilometru jste usoudili, Å¾e jdete ÅjpatnÄ›, vrÃjtili se a vydali se druhou cestou, abyste po ÅtyÅ™ech kilometrech zjistili, Å¾e ta prvnÃ- cesta byla ta sprÃjvnÄj? Tak pÅ™esnÄ› tohle se mi stalo. NaÅjÅstÃ- se ta cesta dost stÅjÃela kÂ tÄ© mÄ© sprÃjvnÃ© cestÄ›, takÅ¾e jsem si vlastnÄ› jen asi 5 kilometrÃ- zaÅjel. No Åjkoda tÄ© hodiny cesty. KoneÄ•nÄ› jsem na tÄ© mÄ© sprÃjvnÃ© cestÄ› a vyhlÃ-Å¾Ã-m odboÄ•ku vyjeÅ¾dÄ›nou

traktorem, kterou jsem si našel na satelitněch snímcích a která mě provedla až k hranicím Rašeliniště Jizery.

Samozřejmě
trochu také klikvy.

Kde
já ji provedu?

Poté asi takovým zábaňským terénem. Později jsem se dozvěděl, že se tato hora jmenuje „V mořeňského, že mělo být velmi zřejmě se ji název dokonce vyslovuje“. Pak původně nazvaná Adršpachská Jizera. Sice to je ještě takový potok ale kde ho provedu, abych se nenamával. Ne že bych byl suchej, ale původně jen bych nerad žilapal původnímo do vody. A tak jdu proti proudu a hledám místo, kde bych mohu původně zdezlat nebo původně vymodelovat. Konečně původně když jsme žili v lázeňském. Ale nevěděli, nevěděli. No zkusem to. Cestou mě fascinují koberce rudohnědých rašelin. Ten rašelin je fakt hustej. Původně jsem si jak náškde v Tundru původně se tu náškde vynořil - losy! Losy se nevynořily, ale řádový kal jsem si: „Je řádový, jeleni jsou všechny, vidět takhle nášjakého parohu je to bylo nášco a což teprve ho vyfotit.“ Jednu lávku jsem skutečně vyplával. Původně žilapal káporostu kosodřeviny a tak se skrže ni prodával a hle, rašelinu. Tohle ale není - to rašelinu, která hledám. Tohle je mnohem všechnu. Áno už všechno, co je to za rašelinu, takže jsem docela blázko. Musím se kus vrátit skrz tu kleď a pak se rozhlédnout. Ale jak, když je mlha? Co tamhle ty obrysy stromů? Zkusím jít tam směrem původně tu louku. Tam by měla být další kleď. No jo ale je tu suchej smrkovej les. Ale tamhle je nášjaká kleď. Zkusím se skrz ni prodrat a uvidím co dál. Co to? Tady je nášjaká rašelinu. Ty vole, všechny to je ono! No konečně jsem tady! Tak to byl teda mazec.

Fakt
mokrÃj trÃjva.

Stromy
byly vyslovenÃ obaleny vodou.Â

OdklÃjdÃjim batoh a stativ sÃ fotoaparÃjtem, kterÃ½ jsem po celou dobu mÃl vÃ ruce a obÃ•as takÃ© nÃco vyfotil a jiÃ¾ po nÃkolikÃjtÃ© se zaposlouchÃjvÃjim do ticha. Je slyÅjet jen ÅjumÄ>nÄ- vÄ>tru. Ale to kÃ tichu jaksi patÅ™Ã-. Jsem moÅ¾nÃj na nejodlehlejÅ¡Ã-m mÃ-stÃ Jizerek. KlidnÄ> bych vÄ>Å™il tomu, Å¾e od naÅ¡Ã- letnÃ- nÃjvÃjtvÃ>y aÅ¾ po dneÅ¡ek tu nikdo nebyl. NahrÃjvÃj mi i fakt, Å¾e tu kytku, kvÅ¡li kterÃ© tu tak blbnu, zde objevili aÅ¾ vÃ roce 1997. Pravda, jeÅ¡tÃ pÅ™ed vÃjlkou tu nedaleko byly tÅ™i vesnice. Dnes zÃ stala jen jedna, a to na ÅeskÃ© stranÃ, Jizerka. ZÃ dalÅ¡iÃ-ch dvou zÃ staly jen ruiny. Po vÃjlce se vÃ ruinÃjch skrÃ½vali polÅ¡tÃ- Ä•etnÃ-ci a zajali kaÅ¾dÃ©ho ÄŒecha, kterÃ½ pÅ™ekroÄ•il hranice, aby ho odvedli na nucenÃ© prÃjce do VarÅjavы. PozdÃjÅ¡iÄ- vznik rezervace ale takÃ© hraniÄ>nÃ- pÃjsmo a pÅ™Ã-tomnost pohraniÄ>nÃ-kÃ- do tÃ©to Ä•isti Jizerek rovnÃÅ¾e zrovna moc lidÃ- nepÅ™ivedlo. VÃ neposlednÃ- Å™adÃ> tomu napomohla i jiÃ¾ vÃ½Åje zmiÅ“ovanÃj povÃst zrÃjdnÃ½ch moÅ•ÃjÅ-.

Obřas
jsem zapomněl počítat sklo před objektivem.

Ještě
jednou fakt mokrý trávíva.

Znovu se zaposlouchávám do ticha. Mohu něj bych měl tenhle
členek pánem novat na „Reklama na ticho“! Ale co to? Jsem slyšel lidské hlasování!
Sice vzdálený, ale patrně to je ruční element. Co když mě tu najdou? No co,
tak uvidí- blázna, který tu fotí- jaký pupalky. Naštěstí- hlasování a tak si
konečně mohu dát ten teploživý čaj s nějakým těm zaváncem a poté se vrhnout do
focení. Promzli ruce mi Český-kajá- „Pánemesta“ už fotit! Ale rozum namátl: „Neblbni,
doma bys toho litoval.“

A
zase docela mlha.

Tady
jsem dopil svůj čaj.

Potřeboval, co jsem se dostatečně nabažil a vše zdokumentoval, vydávám se na zpáteční cestu. Zaměřím rovnou k Jizerce a znovu se prodávám severským pralesem. Před pár lety jsem tu asi tříkilometry po proudu zahládil velkého jednoho ptáka na dlouhých nohách s dlouhým zobákem. Majestátně si tam vykračoval podél pásu kosodreviny. Bylo to jako scena vystříleného filmu, jako by se tam procházel mimozemšťan. Tenkrát jsem si kládal otázku, co to je za ptáka a co tu na téch růželiniích dělal? Usoudil jsem, že zájem o přírodní památky je situaci popelavý. Dnes máme u směle českých „Já“ jsem ho tam viděl. Všechny přírodní památky procházejí možným vyláčení do svahu a dostávají se na cestu, po které se vydávají zpátky na Smědavu. Cestou se zastaví mimo takovém přírodnímu stávěníku, kde dojde k zbytky a dopoji se. Pak už to je jen otázka asusu, než se dojde k autu. Jsem přesvědčen, že promožení ale žádá vlastní. A žádostí je jsem si to mohl pořídit už dřív. A také novým poznatkem a to, že i přímo tom nejhnušatelnějšímu pořádá a jakékoli rozhodnutí obdobné je přímo možné sice trochu drsně, ale neduherně.

Fotografie ©Radek Panenka